

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ф.н. **Иванка Мавродиева**, СУ „Св. Климент Охридски”

относно материалите, представени за присъждане на ОНС „доктор“,
от Евгений Борисович Чирков,
докторант в професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и
информационни науки“,
катедра „Връзки с обществеността” на Правно-историческия факултет
към ЮЗУ „Неофит Рилски“

Тема на дисертацията „Социологически анализ на политическите нагласи в процеса на социализация на младежта в Република Молдова“

1. Кратки биографични данни

Евгений Чирков е докторант в катедра „Връзки с обществеността“ към ЮЗУ „Неофит Рилски“.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът Евгений Чирков представя следните материали:

- Дисертационен труд с обем 196 страници, включващи и приложенията към основния текст;
- Автореферат на дисертационния труд – 58 страници;
- 3 публикации по темата на дисертацията.

3. Обща оценка на представените материали

Дисертационният труд е с обем 196 страници, от които 183 страници основен текст и 14 страници, които включват 4 приложения. Основният текст е структуриран в увод, три глави, заключение, списък на използваната литература. В библиографията са включени 137 научни публикации, от които 90 на кирилица, 27 на латиница, както и 20 източника от интернет.

Дисертационният труд на Евгений Чирков има много добра структура, точно са обособени отделните глави, раздели и подраздели.

Докторантът Евгений Чирков умее да систематизира информация от няколко научни области: социология, психология, социална психология, политология. Чрез теоретичния обзор в първа глава докторантът постепенно навлиза в проблематика, свързана с няколко научни области и подобласти: политология и в частност политическа култура; той извежда елементи на политическата култура, някои видове политическа култура. Докторантът представя отделни видове политически нагласи и представя елементи от структурата на политическата нагласа; той въвежда текста на дисертацията термина „политическа социализация“. На отделни места авторът дава дефиниции или извежда основни характеристики на базовите понятия. Докторантът Чирков не остава на равнище констатиране на термини и цитиране на дефиниции, той достига до извеждане на факторите и на причинно-следствени връзки. Категориално-понятийният апарат, който се използва от докторанта Евгений Чирков, е точен и е изведен след критичен прочит на научни публикации, като авторите са утвърдени имена на теоретици, анализатори и практики в областите: политология, политическа култура, социология, психология и други. Налице са основания да обобща, че след критичен обзор докторантът Чирков достига до очертаване на теоретична рамка в дисертацията.

Във втора глава фокусът е върху социализацията на младежта от български произход в Република Молдова, тази социализация е проучвана в процеса на формирането на политическата култура на ученици и студенти. Има логическа последователност при структуриране на дисертацията, като в тази глава се навлиза в конкретика. Втора глава има обзорен характер, но в нея се открояват аналитични моменти, представени са някои резултати от проучване, тъй като докторантът Чирков извежда редица фактори, които оказват влияние върху развитието на политическата култура на населението и в частност на младите хора в Молдова. Освен това авторът показва умения да работи не само с научни източници, но и документация, свързана с изборни резултати и със социологически данни, с вторични източници. Той прави анализи и достига до извеждане на социално-демографски характеристики на населението в Таракли и района, които са представени добре визуално. В края на текста той прави изводи, като е възможно тези изводи да бъдат по-конкретни по отношение на спецификите на проявление на политическата култура на младежите в района на Таракли.

Трета глава включва представяне на методиката, етапите на проведеното емпиричното изследване, анализът на резултатите от него и изводите. Докторантът Евгений Чирков представя детайлно целите и задачите, както и методологията, основана на познаване на съвременни методи и на съчетаването им при реализиране на изследването. Чирков представя схема на социологическите изследвания, опираща се на емпирични данни, позовавайки се на Г. Г. Татарова; описва подхода на Г. Айзенк и представената от него двуфакторна теория на обществените атитюди; изведени са методът и скалата на Ликерт; описани са накратко методи и подходи, използвани от В. Ю. Дмитриев и М. Рокич и други. Тук в трета глава се наблюдава известна фрагментарност, като работата би спечелила, ако в началото на главата се направи обзор на тези подходи, методи, скали и се обоснове защо именно те са използвани и защо в такъв порядък. Авторът обаче е предпочел да ги обоснове и представи поетапно. Той посочва коректно при всяко едно от направените емпирични изследвания респондентите като брой и демографски характеристики: младежи от българския произход на възраст между 16 и 30 години от различни социални групи: студенти в ТДУ „Григорий Цамблак”, ученици от 10 и 11 клас в Лицей „Иван Вазов”, както и младежи, които работят или са безработни от града Тараклия, но не посочва ясно периода, в който е проведено изследването. Докторантът Чирков достига до изводи по отношение на политическите нагласи на различните групи, той извежда функции и фактори.

Приносните моменти са изведени детайлно и добре структурирано от докторанта Чирков. Откроявам тези, които са свързани: 1. политическите нагласи на младите хора в Таракли; 2. факторите за политическа социализация на младежите; 3. възможностите да се компенсира липсата на политически знания и на достоверна и актуална информация; 4. дейности и механизми как да се постига включване на младите хора в политическия живот.

Горепосоченото дава основания да се обобщи, че е направено много добро проучване.

Цитатите са по един от установените стандарти, налице е позоваването на автори, публикации и източници в дисертационния труд, които пишат в областите политология, социология, психология и са представители на университети от Русия, Молдова, България, както и уменията на Евгений Чирков да реализира изследването.

Добро впечатление правят *научният стил* и *езикът* в дисертацията на докторанта Чирков, на места е възможна редакция, например на „емпирични политически нагласи“, „студентска младеж“ и други.

Авторефератът е с обем 58 страници и той представя точно съдържанието и структурата дисертацията, в него се съдържа добре селектирана информация от дисертационния труд.

Двете статии са свързани с темата на дисертационния труд, те показват развитието докторанта Евгений Чирков като изследовател. Това развитие се изразява в задълбочаване на теоретичната подготовка, имайки предвид първата статия, в която авторът изследва влиянието на диаспората за формиране имиджа на дадена държава, като отчита световния опит и реалностите в Молдова и по-конкретно на диаспората и българите, живеещи там. Втората статия „Тенденции развития учащейся молодежи болгарского происхождения в Республике Молдова, как социальной группы“ представя резултати от изследването, направените изводи (относно социалната активност на младите хора, както и на това дали държавата създава условия за тяхната реализация, както и за необходимостта от осъществяване на последователна държавна политика по отношение на младежите) са обосновани.

4. Оценка на личния принос на докторанта

Текстът на дисертацията съдържа информация, която дава достатъчно основания да се говори за установяване кои са проблемите в процеса на политическа социализация на младежите от български произход в Молдова. Има основание да се говори за опит за очертаване на концептуален модел за изследване на тази проблематика при прилагане на интердисциплинарен подход при реализиране на подобни проучвания в бъдеще. Ето защо текстът има основно практико-приложни приноси.

5. Предложения към докторанта

В хода на изследването е било възможно да бъдат обхванати или открити съвременни комуникационни канали, например социални мрежи, блогове, онлайн медии, виртуални форуми, а не само да се говори общо за интернет при реализиране на изследването. Това е една от възможните посоки за бъдещи изследвания, като се има предвид, че проучването е сред ученици и млади хора, които са ориентирани към използване на тези канали на комуникация. Ето защо проучването на политическите нагласи и гражданска активност в глобалната мрежа, проявявани чрез дейности на т. нар. нетизени или дигитална гражданска активност представя поле за задълбочаване и разширяване на това проучване сред младежите в Таракли и Молдова.

6. Критични бележки

На някои места в текста на дисертацията следва да бъдат отстранени някои правописни и пунктуационни грешки, необходима е и стилова редакция, например възможни синоними (с оглед постигане на прецизност от научна гледна точка) образование по политология или политологични знания. От друга страна, използването на отделни термини, думи и изрази показват автентичността на работата на докторанта Чирков.

7. Впечатления от работата на докторанта

Докторантът Евгений Чирков показва много добра теоретична подготовка в областта политологията, социологията, социалната психология и други. Той реализира изследване при използване на подходящи методи.

8. Заключение

Представеният от Евгений Чирков дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и на

Правилника за неговото прилагане и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ „Св. Иван Рилски“. Дисертационният труд „Социологически анализ на политическите нагласи в процеса на социализация на младежта в Република Молдова“ има основно практико-приложно приносно. Докторантът демонстрира аналитични умения при извършване на изследването, той използва количествени методи и прави емпирично проучване и това е подходящ метод, когато се събира информация от респондентите, коректно посочени като възраст, образование, местоживееене и други демографски показатели. Методиката на изследването позволява да се достигне до изводи относно това какви са политическите нагласи в процеса на социализация на младежта в Република Молдова, по-конкретно в Таракли.

Дисертационният труд на тема „Социологически анализ на политическите нагласи в процеса на социализация на младежта в Република Молдова“ на докторанта Евгений Борисович Чирков покрива изискванията за структурно и съдържателно оформяне на текста. Той отговаря на жанровите изисквания и има качествата на научен труд „дисертация“. Направеното изследване е по проблематика, която се отличава с актуалност и значимост от социална и научна гледни точки. Проучването е реализирано при съчетаване на различни методи по уместен и ефективен начин и има основание да се обобщи, че то носи елементите на интердисциплинарно изследване.

Като имам предвид изложените от мене по-горе в становището основания, предлагам на членовете на уважаемото научно жури да бъде присъдена ОНС „доктор“ на Евгений Борисович Чирков, професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“.

10 август 2016 г.

Член на научното жури:
проф. д.ф.н. Иванка Мавродијева